No. 70.

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- en Advertentie-Blad.

Donderdag den 22 Maart.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der stad BREDA, ontvangen hebbende eene missive van Z. E. den Heere Gouverneur der provincie Noord-Brabant van den 16den Maart 1832:

Gezien art. 95b der wet van 28 Junij 1822 (Staatsblad no. 15).

Maken bij deze algemeen bekend, dat het suppletoir kohier der plaatselijke opcenten der aangeslagene belasting op het Personeel, op gemeldene stad Maart 1832, door den Heer Gouverneur is executoir verklaard, en tevens, dat tot invordering aan den ontvanger overgegeven, zullende dus een iegelijk, na bekomen kennisgeving van zijnen aanslag, verplicht zijn, dien, invoege als daarbij in overeenkomst met art. 96 der wet zal zijn opgegeven, te voldoen, op poene van parate executie, terwijl de zoodanigen die hun aanslag billet niet hebben ontvangen, zich van een dubbeld van hetzelve, kosteloos ten kantore des Ontvangers zullen kunnen voorzien, en zij die hunnen mogen vermeenen, dat de aanslag niet overeenkomstig is met hunne opgaven of met de plaats gehad hebbende taxatie, opneming en telling, zich desgelijks zullen kunnen beklagen binnen den tijd van deze maand, na de bekendmaking van hun aanslagbiljet.

En, opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, alomme waar zulks te doen gebruikelijk is.

Breda, den 22sten Maart 1832.

DE BURGEMEESTER,
Ter Ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHULKES.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten Maart.

Bij besluit van Zijne Majesteit van den 15den dezer, no. 49, zijn tot:

1°. Benoemd en aangesteld:

Bij het corps ingenieurs, mineurs en sappeurs:

Tot directeur der 2de fortificatie-directie, hoofdplaats Deventer, de generaal-majoor E. Evers, directeur der 3de fortificatie-directie;

Tot directeur der 1ste fortificatie-directie, hoofdplaats Utrecht, de kolonel W. Valter, directeur der 2de fortificatie-directie;

Tot kolonel en directeur der 3de fortificatie-directie, hoofdplaats Vlissingen, de luitenant-kolonel ingenieur H. Camerlingh;

Tot luitenant-kolonels-ingenieurs, de majoors-ingenieurs J. C. van der Polder en D. Bon;

Tot 1ste kapiteins-ingenieurs, de 2de kapiteins-ingenieurs C. W. van Oordt, J. G. W. Merkes en J. E. Duinen;

Tot 2de kapiteins-ingenieurs, de 1ste luitenants-ingenieurs R. Noot, J. Carsten, J. M. Brocx, A. H. Dibbetz en G. H. van Kerkwijk;

Tot 1ste luitenants-ingenieurs, de 2de luitenants-ingenieurs M. Snoeck, C. F. Keer, G. A. J. baron van Randwyck, C. P. Camp, H. G. van Kesteren en A. Canneman; allen van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs.

Bij het korps mineurs en sappeurs:

Tot 1ste kapiteins, de 2de kapiteins-ingenieurs F. G. graaf van Limburg Stirum en J. J. Hennequin, beide van het korps.

2°. Gepensioneerd:

De generaal-majoor M. A. Snoeck, directeur der 1ste fortificatie-directie.

3°. Op het traktement van non-activiteit gesteld:

De majoor D. C. Muller en de luitenant J. H. Knibbe, beide van het korps mineurs en sappeurs, en zulks in afwachting, dat hun het pensioen zal worden toegekend.

— De hooggeleerde heer *J. J. Wolterbeek* zal de waardigheid van rector-magnificus der hoogeschool te Utrecht, op maandag den 26 maart, met eene plegtige redevoering nederleggen en aan zijnen opvolger overdragen; wanneer tevens aan de schrijvers van bekende prijsverhandelingen de uitgeloofde eerepenningen zullen worden uitgereikt.

— Ter gelegenheid van den verjaardag van het roemruchtig feit van den matroos der 2de klasse, den ridder *Jacob Haiwix*, ingevallen op den 19 dezer, heeft de regering van 's Gravenhage, onder meer andere gewigtige maatregelen in bevordering der Indische Nijverheid ook inrigtingen heeft gemaakt om de *Thee*, een artikel van invoer op Java te doen worden, en dat een proefve hoeveelheid *Thee*, onlangs door dezelve aan den Koning gezonden, de gunstigste vooruitzigten beloofd, en dan den Gouverneur-Generaal opnieuw de betuiging van 's Konings hoogen tevredenheid heeft toegebragt over zijne onvermoeide pogingen tot vermeerdering van den welvaart der Oost-Indische bezittingen.

— De strijd tusschen den generaal *van der Smissen* en lord *Ponsonby*, blijkt nog niet geëindigd te zijn, en zal misschien nog eenige belangrijke daadzaak aan 't licht brengen. Het feit doch, vermeld geschrift van den engelschen diplomaat wordt in den Times van den 8sten dezer beantwoord, door een brief, waarin de genoemde generaal zijne stelling voornemen te kunnen gestaafd, en de waarheid van hetgeen door hem vroeger is geschreven, door onwedersleggbare bewijzen, en bepaaldelijk door het getuigenis van de achtingswaardigste menschen te staven.

— De laatste brusselsche berigten behelzen niets van aanbelang. De heer *Beaucaire* had bij eene dagvaarding het hoge ridderlijke Duitsland stelde zich aan het hoofd van de troepen, die ham genoopt hadden, zijne demissie te geven. De dagbladen maken melding, dat het fort door de Belgen op den linker Scheldeoever, nabij Antwerpen, genoegzaam voltooid was, en dat de openbare aanbesteding voor den ijzeren spoorweg van Antwerpen naar de Rijnprovincien in het begin van mei zou plaats hebben.

— Uit Brunswijk wordt gemeld, dat het plan ten uitvoer zal worden gebragt, om de beide hoofdsteden van Hanover en Brunswijk door eenen ijzeren weg met de vrije Hanze-steden te vereenigen, waardoor de gemeenschap en de handel aanmerkelijk zullen begunstigd worden. Dit zoo belangrijk plan is het onderwerp van onderhandelingen, waarvan men zich den besten uitslag belooft.

— Men schrijft uit Rome van den 2den maart:

Doctor *Howe*, wiens aankomst in Europa uit de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, reeds is aangekondigd, heeft dezer dagen onze stad bezocht met bogdurk, om de in onze steden gelaisseerde Polen te ondersteunen. Deze ondersteuning werd hem door den generaal *Schmitz* in zoo verre vergund, dat er nieuwe inteekeningen en andere beroeringheden zullen worden gesticht, zonder tegenwerkzaamheid van pruisische officiers, te worden verwacht. De heer *Howe* heeft tot dat einde 12,000 francs alhier gestort. Dit geld hebben de Noord-Amerikanen opgezameld, om den Polen eene schatting te brengen, welke zij hun meenen schuldig te zijn, omdat vele Polen in Noord-Amerika voor de vrijheid hebben gestreden.

— De stedelijke regering van Warschau heeft een bevelschrift gemaakt van den militairen gouverneur dier hoofdstad, waarbij ten strengste verboden wordt, het dragen van de insignien der nationale garde, en waarbij alle officieren van het Poolsche leger

worden gelast, van nu af, de Poolsche montering en de teekenen van hunnen rang niet meer te dragen, met uitzondering alleen van zoodanige Poolsche officieren, die in werkelijke dienst gebleven zijn, en aan welke het vergund is, tot op nadere bevelen, hunne uniformen en onderscheidingsteekenen te behouden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den Maart.

Het voorstel van den heer *de Salverte*, tot de ruiming van het Pantheon betrekking hebbende, was gisteren bij de algemeene discussie op nieuw aan de orde van den dag. Men had nog de bedoeling te onderzoeken, volgens welke aan *Foy*, *Manuel* en zoovele andere, als de kamer mogt goedvinden, de eer van aldaar begraven te worden, onmiddelijk zoude worden toegekend. Ook dit maal is de beraadslaging vrij onstuimig geweest, en heeft men de verdiensten van elk der kandidaten op zeer verschillende wijzen beoordeeld; zoodanig dat de heer *Salverte* zich eindelijk verpligt heeft gerekend, om aan deze discussie een einde te maken, en het geheele voorstel in te trekken. Vervolgens overgaande tot het voorstel van den heer *Bricqueville*, strekkende, dat *Karel X* met alle zijne afstammelingen van het grondgebied des rijks zoude verbannen worden, heeft de kamer dit voorstel, behoudens eenige wijzigingen van gering belang toodanig aangenomen, als hetzelve door de kamer der pairs was goedgekeurd.

De algemeene aandacht is grootendeels op de gebeurtenissen in het zuiden des Rijks gevestigd. De onlusten te Grenoble zoor gevallen, zijn niettegenstaande de geruststellende berigten van den Moniteur, van dien bedenkelijken aard. De nationale garde heeft niet alleen geweigerd de oproerigen te keer te gaan, maar zich aan dezelve aangesloten, en den Prefect, die zich in het midden der beweging begaf, gevangen gehouden. De troepen zijn niet in staat gesteld om de orde te handhaven, en zijn bij eene soort van kapitulatie gedwongen geweest de stad te verlaten. Het is nu volstrekt onmogelijk, dat men den volgenden dag versterking bekomen hebbende, het oproer gedeeltelijk heeft bedwongen, doch het een en ander getuigt niet te min, dat er in de zuidelijke departementen een geest van weerspannigheid heerscht, welke zoo dezelve dadelijk tot eene algemeene uitbarsting kwam, door geene militaire magt, zoo als die thans is zamengesteld, zoude zijn te onderdrukken. De telegraaph heeft heden geene andere berigten overgebragt, dooh eene daadzaak welke het hoogstaande bevestigt, is dit de eenstemmige pleite van Grenoble, bij hoogstlijke ordonnantie van heden, in staat van beleg verklaard.

Het lijkvoer van generaal *Belliard* is gisteren plegtig ter aarde besteld. Onder meer andere heeft de Belgische gezant *Le Hon*, boven het graf eene lijkrede uitgesproken.

— Men vindt in een der ministeriele bladen gewag gemaakt van eene nota door den Spaanschen gezant aan de hoven van Londen en Parijs overhandigd; dit stuk behelst hoofdzakelijk het volgende:

„Z. K. M. sterk door zijn regt en den steun, dien zijne doorluchtige bondgenooten hem des noodig zouden leenen, heeft wel besloten tusschen beide te komen in de worsteling, die tusschen de vorsten uit het huis van Braganza wordt voorbereid, niet alleen om den koning te ondersteunen, die sedert vijf jaren volgens de voormalige wetten, deed de nationale portugesche restauratie toepassen, regeert, maar ook om in het geheele schiereiland de ongelukken en verwoestingen voor te komen, die eene revolutie of eene verandering van stelsel in Portugal na zich zoude slepen.

Aangezien de bestaande tractaten, gehoeft Spanje zich verpligt, om alle gevaar te keer te gaan elke poging, van welken aard ook, die zijne rust zou kunnen bedreigen of zijnen toestand in gevaar brengen.

» Met dit inzigt heeft het een observatie-legen op de uiterste grenzen geplaatst, dat in Portugal zal trekken, wanneer de noodzakelijkheid het zal vereischen, in overeenstemming met Z. Z. G. M.

» Z. K. M. hoopt, dat hare vriendelijke en opregte verklaringen de Europische mogendheden genoegzaam zullen overtuigen van hare vurige begeerte, om de goede verstandhouding te handhaven, met welker langdurig behoud zij meent zich te mogen vleijen."

Ofschoon men hier algemeen betwijfelt, dat het noodig zal zijn deze bedreigingen ten uitvoer te brengen, daar de meeste berigten eenstemmig vermelden, dat dom *Miguel* eene voldoende magt heeft vereenigd, om aan zijnen broeder het hoofd te bieden, zoo is het echter waar, dat de beweging der spaansche troepen naar de grenzen gedurig aanhoudt, en dat de berigten, eenlangs verspreid, dat het spaansche hof, door de bedenkingen van Frankrijk en Engeland, van deze onderneming was teruggebragt, onder de verzinsels der drukpers moeten gerekend worden.

— Een morgenblad gaf gisteren de verzekering, dat de beide bataillons van het 66ste regiment, die in den nacht van den 21. op den 22sten februarij te Ancona ontscheept zijn, bevel gekregen hadden die stad te ontruimen en zee te kiezen, om naar Oran in Afrika te worden overgevoerd. Dit berigt wordt intusschen door andere dagbladen voor valsch verklaard.

— Uit Weenen, gisteren alhier ontvangen en uit eene geldoorkondige bron voortkomende, leest men het volgende:

„Zonder in alle bijzonderheden van de oorzaken en doadzaken der expeditie van Ancona te treden, welke later genoegzaam opgehelderd zullen worden, kunnen wij zeggen, dat de zaak binnen kort minder concours van Frankrijks zijde geschikt zal worden.

„Het schijnt, dat eene zeer ernstige conferentie tusschen den ambassadeur *Maison* en den prins van *Metternich* schikkingen ten gevolge gehad hebben, die tot eene volkomen vereffening zullen leiden. Het is waarschijnlijk, dat zoo er ontruiming van militaire magt plaats heeft, zulks door de beide mogendheden gelijktijdig geschieden zal. Het is, in dezen staat van zaken, niet mogelijk of de legatien meenen verkrijgen, hetgeen zij regt hadden te vorderen in herstellingen, verbeteringen en herstelling hunner vrijheden."

— De gabarre *Lamproie*, den 24sten Februarij van Navarino met een transport van 28 militairen vertrokken, is den 14den dezer op de reede van Toulon ten anker gekomen. Volgens de tijdingen door dit vaartuig medegebragt, had er, twee dagen voor deszelfs vertrek, een zeer ernstig gevecht plaats gehad tusschen de fransche en de griekschc troepen, en hadden onze soldaten met de bajonnet drie batterijen vermeesterd, welke de Grieken tusschen Nice en Calamata opgerigt hadden. Bij dit gevecht waren eenige manschappen aan onze zijde gebleven. De Franschen hadden de redouten met de meeste vastberadenheid aangevallen. De hoofdcommandant van Navarino had met den gemelden spoed de Lamproie met depeches voor het gouvernement afgezonden, die wijders door middelijk van Toulon naar Parijs zijn gezonden.

— In een brief door een officier van het 66e regiment, thans te Ancona, naar Parijs geschreven, komt voor, dat de soldaten van dit regiment zich bezig houden, met van gekleurd papier driekleurige vlaggetjes en kokarden te vervaardigen, die zij, ter verspreiding, aan de inwoners overdoen of verkoopen.

— Uit Toulon schrijft men van den 12den maart: In den morgen van gisteren, heeft de zeeprefect, vezeld van de directeurs van het marine-wezen alhier en de officieren van de genie, het arsenaal en de onderscheidene werkplaatsen bezocht, en bevel gegeven, om op de noodige plaatsen [illegible] schildwachten te plaatsen, tot voorkoming van ongelukken, en de [illegible] zoo bij herhaling beproefd heeft te stichten.

De last-korvet de *Caravane*, heeft bevel bekomen, om al het artillerie-materieel, dat tot heden aan haar boord gebleven was, te ontschepen, en in plaats daarvan aan boord te nemen, dertig duizend rations, bevolgens schuitigen voor de bezetting van Ancona, volgens anderen voor eene halve brigade die in Morea gelegerd is.

Ongeveer 600 zoogenaamde Numidische ruiters of Afrikaansche jagers, die reeds voor zes dagen op de [illegible] moesten ingescheept zijn geweest, doch opgehouden zijn, uithoofde gemeld vaartuig nog niet gereed was deze troepen te ontvangen, zijn heden aan boord gegaan, en zullen uit onmiddelijk naar Oran of Algiers worden overgevoerd.

(Uit hoofde van den Zondag heden geen uitdeeling der beurspenningen.)

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den Maart.

Brieven uit Belgrado, van den 1sten dezer, vermelden dat de groot-vizier *Rechid*-Bassa, met het geheele leger, naar Konstantinopel was opgebroken, om van daar naar Azie over te steken, en het bevel der krijgsmagt, tegen *Ibrahim*-bassa bestemd, in persoon te voeren. In Bosnie was intusschen het gezag der Porte op verre na niet gevestigd, en men verwachtte dat de verwijdering van het Turksche leger tot nieuwen opstand aanleiding zoude geven.

— Uit Italie: hebben wij geen meer van belang. De fransche militairen uit Ancona gedragen zich meer vriendelijk wanneer zij onze soldaten ontmoeten. Zij houden alleen Ancona bezet, en komen slechts nu en dan buiten de stad om elders volkvermaken bij te wonen, wanneer zij dan met onze troepen in aanraking komen en vriendelijk omgaan.

— Volgens gerugten, zou de paus den gewezen bevelhebber der citadel van Ancona voor een krijgsraad hebben doen roepen, om zich te verantwoorden, alzoo er levensmiddelen en ammunitie voor eenige maanden in de citadel voorhanden waren, en hij zonder een schot te doen dezelve aan de Franschen heeft overgegeven. Vele inwoners uit de legatien stroomen naar Ancona om de Franschen te

zien; de generaal *Cubiè es* poogt echter, zoo veel mogelijk, den toeloop van vreemdelingen in de stad te verhinderen, in de orde te bestieren.

— Het plotselijk vertrek van den poolschen generaal *Bem* uit Leipzig, heeft eenig opzien verwekt. Men schrijft zulks toe aan een bevel van eene naburige groote mogendheid, die zoude ontdekt hebben, dat de generaal voortdurende briefwisseling met de zich nog in Pruissen bevindende Polen onderhield, wier wederstand om naar hunne haardsteden terug te keeren, daaraan wordt toegeschreven.

— Den 10 dezer is weêr *Paskewitsch*, die den 2 Petersburg verlaten had, met zijne echtgenoot, zijnen zoon en drie dochters te Warschau teruggekomen. Dadelijk na zijne aankomst hebben vele aanzienlijke personen hunne opwachting bij hem gemaakt.

De kolonel der artillerie List heeft in het *Provinciaals Overlaad* van Noord-Brabrand eerst van den 20sten dezer, een antwoord op onze verklaring van den 6den dezer (zie n°. 56) doen plaatsen. Het eerste gedeelte van dat antwoord is niet veel anders dan variatien van een thema, waarvan de woorden *onwelgezaam* en *onbeschaamd* de hoofdtoonen uitmaken. Wij zullen daarop niet weder antwoorden, verzekerd dat genoemde kolonel zelf, na bedaardere overweging, eene dergelijke verdediging, indien het dien naam moet dragen, ten hoogste moet afkeuren. Onbeschaafden man alleen kan het niet onbekend zijn, dat *scheldwoorden* niets *bewijzen*; dat zij zelfs de beste zaak benadeelen; en eindelijk niet hem schaden tegen wie zij gerigt zijn, maar wel hem, die van dezelve gebruik maakt.

Wat eigenlijk de hoofdzaak betreft, volharden wij in ons berigt van den 6den dezer, openlijk en plegtig verklarende, dat hetgeen door ons daar gezegd is, de waarheid en niets dan de waarheid is. Het betoog daarvan is trouwens binnen elks bevatting. Bewezen zijnde, dat meergenoemde kolonel met den uitgever der Bredasche Courant over de bewuste benoeming gesproken heeft en daaraan valt ook na het laatste geschrift des kolonels niet te twijfelen, is het duidelijk, dat de uitgever *ziet* tot de plaatsing van het bedoelde artikel zoude zijn overgegaan, indien deze officier *de echtheid van de benoemingen* UITDRUKKELIJK ONTKEND *en de plaatsing* TEN MINSTEN *AFGERADEN* had. Al ware daarvoor geene andere reden dan het *belang* des uitgevers op te geven, zoude reeds dat genoegzaam zijn, om de vlugtige ontkenning des kolonels van het door ons aangevoerde, met grond te wederleggen.

Wij willen het plaatsen van onwaarachtige berigten (waartegen trouwens niet een dagblad geheel gewaarborgd is) niet verdedigen; maar evenmin mogen wij ons, door wie het ook zij, in onze eer laten krenken. Zoo ergelijs dan bestaat op deze aarde gelijkheid, en noch uitmuntende verdiensten, noch eene door menigvuldige en hoogstbelangrijke diensten verworvene onderscheiding mogen de regtbank [illegible] terug houden.

De kolonel List beroept zich op de getuigenis van hen, wien eigenwaarde ter harte gaat. Wij doen dat beroep met Zijn Hoog Edel Gestr. Wij schroomen niet het edel en verstandig denkend publiek tot regter in te roepen, zoowel over de zaak zelve, als over *al* derzelver gevolgen. — Nog iets ten slotte. Iemand, wien de uitgevers hooge achting toedragen, en die, door de beide voorgaande artikels, geheel onvoorbereid in deze zaak op eene hoogst onaangename en hem zeer grievende wijze betrokken was, had ons *dringend* verzocht aan de questie geen verder gevolg te geven. Wij konden thans, evenmin als vroeger, aan zijne herhaalde aanvragen voldoen. — Hij zelf zal zulks eenmaal moeten toestemmen. Wij achten het echter van onzen pligt, om hier hun, die zich in den bedoelden persoon niet zullen vergissen, openlijk op onze eer te verklaren, dat hij geen het minste deel genomen heeft, noch in de mededeeling van de benoemingen zelve, noch in ons antwoord op den, door drie kolonels geteekenden brief. Ja zelfs hebben wij de bewijzen in handen, dat dezelfde persoon, alles in het werk gesteld heeft, om de plaatsing van ons vorig artikel, deze zaak betreffende, (zie no 56) te verhinderen. — Voor den onpartijdigen zal het geen betoog vereischen, dat wij noch desijds, noch heden, [illegible] gevolg konden geven.

Breda, [illegible]

De Uitgevers der Bredasche Courant,
BROESE & Comp.

WETENSCHAPPELIJKE BERIGTEN.

IETS OVER DE LUCHT-VAART.

In een der geachtste letterkundige en wetenschappelijke fransche weêrbladen vinden wij over dit onderwerp een niet onbelangrijk artikel van den heer *Dupuis Delcourt*, hetgeen wij met genoegen, om de belangrijkheid der stoffe, overnemen.

De *lucht-vaart* is geen droom. Men zou, zonder onregtvaardig te zijn, dit denkbeeld niet gelijk kunnen stellen aan de droombeelden, welke de wetenschappen en zotte, zoogenaamde wijsgeerige, nazoekingen der Ioden en Arabieren, ons hebben overgebragt, en welke sedert lange tijd, aan andere, groote of kleine *Alcoras*, welke men nog van tijd tot tijd op het verbaasde [illegible] verschijnen, zijn overgeleverd. Het denkbeeld eener *lucht-scheepvaart*, afgeleid uit het grondbeginsel der luchtvaart (*aerostatique*) behoort onder de waarschijnlijke zekerheden. Reeds sedert het jaar 1783, tijdstip van de ontdekking der lucht-ballons, door de gebroeders *Montgolfier*, hebben onderscheidene personen in verschillende gedeelten der bekende wereld, de mogelijkheid daarvan erkend, en deszelfs daarstelling voorspeld. Onder degenen, die zich met het denkbeeld daarvan in Frankrijk hebben bezig gehouden, kan men, *Monge*, *Guyton-Morveau* en *Meusnier*, wier wetenschappelijke kennis in geen twijfel kunnen worden getrokken, noemen; *Fourcroy* heeft er insgelijks iets over gezegd; en in eene andere klasse van geleerden, hebben *Gretry*, *Bernardin de Saint-Pierre*, en de sterrekundige *de Lalande* insgelijks nimmer getwijfeld aan de mogelijkheid, dat eenmaal het menschelijk denkvermogen, ook het gebied der lucht zich zoude toeëigenen. *Paulij* van Genève, (de uitvinder der percussie-sloten aan de geweren) heeft hieromtrent te Parijs in het jaar 1804, eene beslissende proef genomen, vindende bij die gelegenheid in den maarschalk *Ney*, eenen voor den kunstenaar, die zich nieuwe wegen wil banen, zeldzamen, en op hoogen prijs te stellen, steun.

De uitvinding der lucht-bollen had de bewondering en het denkbeeld eener *lucht-vaart*, doen opkomen: » *Het is een kind dat geboren wordt*" zeide *Franklin* in 1783, bij het zien van den eersten *luchtbol*; en het daarop volgende jaar besteedde de stervende *Euler* zijne laatste oogenblikken aan de berekening van den loop van eenen bol in de lucht; terwijl *Kotzebue*, aan wien men insgelijks het denkbeeld en den titel van een groot schrijver, niet kan weigeren, het insgelijks niet ontzien zich geacht heeft, zijne gevoelens over dit onderwerp te uiten. Als vriend van den graaf *Lumbeccari*, konde hij, ofschoon hij hem niet van de uitslagen eener te verhitte verbeeldingskracht, die hem buiten de grenzen van het mogelijke voerde, konde terug houden, de verrassing der talenten van dezen beroemden luchtreiziger, niet weigeren.

In de jaren 1784, 1785 en 1786, hielden onderscheide fransche en vreemde geleerde gezelschappen zich met dit gewigtig onderwerp bezig, naamde staatkunde, de omwentelings-stormen daagden op en bij de hevigste vlagen dezer stormen, waarbij het roer van den staat verloren ging, waarbij zoo vele edelmoedige denkbeelden en gothische veroordeelen in het niet wegzonken, verdwenen ook gedurende eenigen tijd, de geest van uitvinding en wetenschappelijke nazoekingen.

In het jaar 1804 zag men te Parijs de aandacht der geleerden wederom op dit onderwerp vestigen, vooral door de leden van de Akademie der kunsten en wetenschappen *Biot*, *Gaij-Lussac*, welke beiden in dat jaar eene luchtreis ondernamen; kort daarna onderna*m Gaij-Lussac*, hadden, eene tweede luchtreis, en het was bij deze rejs, dat genoemde beroemde geleerde, eenige wetenschappelijke waarnemingen deed, waarvan de uitkomsten bijna overeenkwamen, met die, welke hij het vorige jaar bij zijne luchtreis met den heer *Hoest*, te Hamburg, verkregen had. De heer *Gay-Lussac*, evenals de heeren *Roberson* en *Hoest*, had zich bij deze luchtreizen tot op 7000 toisen boven de oppervlakte der zee verheven, hier en daar in den bovensten dampkring [illegible] van het punt, waarvan hij opgevaren was, neder. In 1785 hadden *Pilatre Rosain* en *Blanchard*, bij de luchtreizen door hen in dat jaar ondernomen, zeeën overgetrokken; de eerste van Ierland naar Engeland, de tweede, van Frankrijk over het zoogenaamde *Pas de Calais* (kanaal naar Engeland. Een jaar na dit tijdstip, verhief dieselfde *Blanchard* zich tot 5000 toisen in de [illegible], die onze aarde omgeeft. Twintig jaren later, [illegible] men de onderscheidene luchtreizen [illegible] naar Aken aflegden, en in welken zij den luchtbal [illegible] welke de tijding der kroning van *Napoleon* overbragt.

Evenwel, en niettegenstaande, de pogingen van eenige verdienstelijke mannen maakte deze wetenschap en kunst in Frankrijk geene vorderingen, en bleef stande. Ja men schijnt derzelver voordeelen geheel uit het oog te hebben verloren, en het fransche gouvernement, ziet eene der schoonste uitvindingen van het menschelijk vernuft twijfelen en zich in de vergetenheid verlieren.

Intusschen biedt de lucht-vaart voordeelen aan, die, van den kant van het algemeene nut, veel grooter zijn, dan die, welke men door de gewone scheeps- of stoom-vaart verkrijgt; deze nieuwe wijze van menschen en goederen door de lucht te kunnen vervoeren, zoude de stelsels van kanalisatie en ijzeren spoorwegen [illegible]

Na mij in de maand December van het jaar 1820, door verscheidene proefnemingen overtuigd te hebben, dat mijne bespiegelingen mij niet bedrogen, bood ik aan de akademie eene verhandeling aan, waarin ik aan haar oordeel het denkbeeld van een *te besturen* lucht-werktuig onderwierp, haar verzoekende, zich wel te willen verklaren over de mogelijkheid, om door middel der *luchtbollen* eene geregelde wijze van vervoer door de lucht, daar te stellen. Mijn werk werd daarop ter beoordeeling aan de heeren *Gay-Lussac* en *Bauzi* overgegeven.

Dadelijk na de [illegible] dagen, heb ik mijne memorie aan den koning overhandigd, waarop ik Zijne Majesteit, als eene eerste belooning mijner pogingen en vlijt, aanverbad bij de oplossing van een vraagstuk, hetwelk niet zonder gewigt en zonder roem voor Frankrijk was, vroeg te bevelen, dat mij de middelen werden verstrekt, om, onder toezigt en medebestuur van eene daartoe te benoemen commissie, het eerste luchtschip te vervaardigen, dat men in de lucht had zien besturen.

Op dit aanzoek ontving ik van den heer *Guizot*, een brief onder dag-

teekening van den 11den September 1830, in denwelken hij mij berigte:
» *dat de koning* Lodewijk Philips, *hem het verzoekschrift terugzond en dat hij het onderwerp aan de akademie van wetenschappen aanbeval, haar verzoekende om mij de middelen te verschaffen, voor eene daartoe door de akademie te benoemen commissie, mijne wijze van zien betrekkelijk mijne uitvinding te ontwikkelen.*"

Sedert dien tijd heb ik verder niets ontvangen, wachtende ik nog altijd het verslag der commissie, in 1829 benoemd tot het onderzoek mijner eerste verhandeling en de tijding wat de akademie heeft besloten, op mijn verzoekschrift, haar door den minister van wege den koning gezonden.

De laauwheid van het gouvernement en vooral die der akademie in deze omstandigheden getoond, heeft mij slechts weinig verwonderd: de ondervinding van alle tijden is daar, om te bewijzen dat in alle zaken, bijna, de natuurlijke ingeving, de algemeene belangen en de nijverheid, door de gouvernementen en zelfs de geleerde gezelschappen, in het uitgestrekte gebied der uitvindingen, aan het sleeptouw zijn gesleurd geworden.

De stoomvaart, waarvan de grondbeginselen twee honderd jaren lang bekend waren, heeft in de laatste tijden hare hooge vlugt te danken aan de privaat ondernemingen van *Fulton*. Zonde hen de daarstelling eener geregelde luchtvaart mogelijk moeten danken aan eene handels onderneming?

Dupuis-Delcourt.

Beursprys der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, 29 *Maart* 1832.			gebl.
Nederland	Werkelijke schuld, 2½ pct.	f 41½ à 42	41⅝
	Uitgestelde schuld	⅝ à 1	⅝
	Kanabiljetten	16¾ à 17	16⅞
	Amortisatie Syndicaat, 4½ pct.	68¾ à 69	69
	idem, 3½ pct.	56 à 56¼	56½
	Oorlogsheden oude, 5 pct.	89½ à 89¾	89½
	Vrijw. gerk. 1831. à 6 pct.	92 à 93¼	92⅝
	Nieuwe idem 1832. à 5 pct.	78¾ à 79¼	79
	Schatkist-biljetten, 6 pct.	99 à 99½	99⅛
	Handel-Maatschappij, 4½ pct.	— à —	—
Frankrijk,	inschr. op 't Grootb. 3 pct.	68¼ à 68¾	68⅝
Rusland,	Bij *Hope en Comp.* 5 pct.	88¾ à 89¼	89⅛
	Bij dezelfde 1822. 5 pct.	91½ à 92	91¾
Spanje,	Certific. Amst. 5 pct.	46½ à 47½	47
	Dezelfde 3 pct.	29½ à 30	29¾
	Uitgestelde schuld.	— à —	—

* * Voor de dienst in de GROOTE SOCIETEIT te *Breda* wordt gevraagd een geschikt PERSOON, in die betrekking gunstig bekend, het lezen en schrijven kundig, ongehuwd en bereid om, tegen behoorlijk salaris, en met vrijen kost tevens, in het Societeits-lokaal te wonen. Brieven vrachtvrij op laatst van April bij Mej. de weduwe IN 'T GEES, op de Groote-Markt, te *Breda*.

* * Men verlangt zoo spoedig mogelijk een bekwaam HUIS-KNECHT, de Fransche taal sprekende en van goede getuigschriften voorzien.

Adres bij de Uitgevers dezer. Brieven franco.

* * Ten verzoeke van de Weduwe en Erfgenamen van wijlen den Heer D. P. LUCAS, overleden te *Zevenbergen*, zal de Notaris A. VAN DER TOORT GLEMENT, residerende te *Fijnaart*, op Maandag den 26sten Maart 1832 en volgende dagen, publiek verkoopen, op de Hoeve aan de Blauwe Sluis, onder *Zevenbergen*:

25 stuks schoone zwarte Hollandsche Koeijen van onderscheidene jaren, 9 ditto van 1 tot 3 jaren, 14 melkkoeijen, 5 muntige ditto, 15 drijarige Ossen, 16 drijarige Vaarsen, 17 tweejarige Ossen en Vaarsen, 30 Hokkelingen, 2 Melk-Kalveren, — 9 Boerewagens, 5 Burrie-Karren en driewiels Karren, 2 Rijkarretjes, 1 Fourgon, 1 Kapchais, Ploegen, Eggen, Zaadzeil, en allerhande Bouw- en Melkgereedschappen en Huismeubelen.

De Verkooping zal op dien dag ten 11 uren met de Koeijen, Beesten, vervolgens de Bouw- en Melkgereedschappen enz. beginnen.

* * Te bevragen bij A. J. VAN ALPHEN, Notaris te *Dongen*, een BRUIN RUIN PAARD, met zwarte Staart en twee witte Achterpooten, oud op het viebde jaar, volgemaakt, Lichte Kavallerie gestoffeerd.

* * J. C. VERKOUTEREN, Boekhandelaar te Bergen op-Zoom, vraagt TWEE DRUKKERSGEZELLEN, de een als LETTERZETTER en de ander als DRUKKER, van goed verstaande, tegen een behoorlijk dagloon. Men kan zich in persoon of met brieven adresseren aan het Adres hier boven genoemd.

* * De Heeren Boekhandelaars worden verzocht om voor het einde dezer maand de opgave te doen aan den ondergeteekenden, van de *Inteekeningen* op het Werk getiteld:

EERZUIL VOOR NEERLANDS SCHUTTERIJ,

2 deelen, alzoo hetzelve alsdan te perse zal worden gelegd.

Amsterdam, den 8 Maart 1832.

PIETER VAN KEMPEN.

* * Bij BROESE & COMP. te *Breda* zijn nog eenige exemplaren voorhanden, van het werkje getiteld:

HET STOOMWERKTUIG, deszelfs oorsprong, voortgang en zamenstelling, beschreven en toegepast op fabrieken, stoomboten en stoomrijtuigen. Opgehelderd door twee gelithographeerde platen. Door WILLEM VAN HOUTEN. f 1,50.

De schrijver zegt in de voorrede: » Ik heb het stoomwerktuig beschouwd als een eenvoudig man, die hetzelve in werking ziet, alle deszelfs onderdeelen beschouwt, onderzoekt en beschrijven zoude, ik heb, om mij zoo eens uit te drukken, voor eenvoudige menschen, en niet voor geletterden geschreven." Die beschrijving is op de volgende wijze ingerigt:

1°. Over de drukking des dampkrings, hoedanig water door warmte tot stoom overgaat, en meer en meer verdund kan worden; waaruit de verschillende krachten die hetzelve uitoefent, ontstaan.

2°. Eene historische beschrijving van den oorsprong der stoomwerktuigen, met alle de opklimmende verbeteringen en door wien, tot op onze dagen.

3°. Beschrijving der stoomvaart, van den oorsprong tot de invoering op onze rivieren, met opgave der fabrieken waarin, in ons land, deze werktuigen vervaardigd worden.

4°. Beschrijving der stoomrijtuigen, vooral dergenen welke op den ijzeren spoorweg van Liverpool naar Manchester loopen.

5°. Beschrijving van een stoombrandspuit.

Vervolgens geeft de schrijver op, waarin het gemis eens stoomwerktuigs bestaat, welke middelen van voorzorg dagtegen genomen worden, en door het Gouvernement beveiligd zijn.

6°. Sluitende dit werkje met een overzigt, in hoe verre het Stoomwerktuig voor de Maatschappij nuttig of schadelijk is, en welke middelen er behooren aangewend te worden, om den bloei der fabrieken in ons Vaderland te bevorderen.

De gelithographeerde platen stellen voor: de doorsnede van een stoomwerktuig met lage drukking en afbeelding van twee stoomkoetsen.

De *Vriend des Vaderlands* no. 1 van dit jaar, zegt, in zijne beoordeeling van dit werkje: *De Heer* VAN HOUTEN *heeft, voor een groot gedeelte aan de behoeften, welke wij aan zoodanig werkje in ons land hadden, en aan onze verwachting voldaan, en de edele bedoelingen van den schrijver, om voor het Vaderland nuttig te zijn, strekken in het geheele werkje daar.*

Bovengemelden verzoeken de Heeren Boekhandelaren, welke nog exemplaren voorhanden hebben van het 2de deel van Mr. G. DONSELAAR, Handboek der Algemeene Geschiedenis, deze onverwijld aan hen terug te zenden, onder Convert van hunnen Correspondent den Heer W. BRAVE Jr. te *Amsterdam*.

* * NEGOTIATIE der Groote- of Lieve Vrouwe Kerk te *Breda*, bekend zijnde tot likwideringe der pretentien, in gezegde Negotiatie, brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat zijlieden door den Heere Agent van het Domein te *Breda* verwittigd zijn geworden, dat de Permanente Commissie uit het Amortisatie Syndicaat genoemden Agent geauthoriseerd heeft tot het inwinnen der Declaratien van gedachte Crediteuren, voor zoo veel de schuldtitels betreft van en over de jaren 1814 tot 1831, beiden ingesloten, en volgens bij deze meergemelde Crediteuren of hunne regtverkrijgenden op, om ten kantore der Domeinen te *Breda*, ten spoedigsten vrachtvrij in te leveren hunne Declaration in duplo, wegens hunne vorderingen van 1°. Januarij 1814 tot en met het jaar van overlijden, of, in leven zijnde, tot en met 1831, met inachtneming van daarbij over te leggen het noodig doodbrief van het benoemde tijd wanneer hetzelve is overleden, het Testament uit Testamenten of de noodige bewijzen van regtmatigheden tot het ontvangen dezer gelden, en ingeval eene attestatie de vita, en zulks wegens het geheel bedrag voor ieder dezer jaren van den Interest bij de oprigting der Negotiatie voor iedere klasse bedongen zonder accres bij versterf.

Terwijl ten opzigte der pretensien van den jare 1794 tot en met 1813, de Staten aangezegde een ieders pretentie bij het Stedelijk Bestuur der Stad *Breda* zoo spoedig mogelijk zullen worden ingeleverd, en hunne nader advertentien gegeven, waar en wanneer de betalingen over het jaar 1832 zullen geschieden.

Ten slotte worden de belanghebbenden in meergemelde Negotiatie, welke ondanks herhaalde opregingen geene reclames ingediend, noch zaakgelastigden aangesteld hebben, verzocht aan een der ondergeteekenden per vrachtvrije brieven van hun verblijf- of woonplaats kennis te geven vóór den 1sten April aanstaande, zullende na dat tijdstip met overgaan tot de likwidatie der pretensien, den gene welke zich niet zullen hebben aangemeld, niet in de likwidatie der jaren 1794 tot 1814 inbegrepen worden, en zichzelven de nadeelen van hun verzuim te wijten hebben.

De Commissie voornoemd,
Namens dezelve,
W. N. VERLEGH.
C. LARTIGUE.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers